2026/1821

28.7.2026.

PROVEDBENA UREDBA KOMISIJE (EU) 2026/1821

od 27. srpnja 2026.

o izmjeni Provedbene uredbe (EU) 2015/1018 o utvrđivanju popisa u kojem se klasificiraju događaji u civilnom zrakoplovstvu koje treba obvezno prijaviti, u pogledu sustava bespilotnih zrakoplova (UAS), događaja u U-space zračnom prostoru, događaja u okviru dijela IS i uklanjanja određenih događaja povezanih sa zaštitom zračnog prometa iz zahtjeva za obvezno izvješćivanje

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 376/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 3. travnja 2014. o izvješćivanju, analizi i naknadnom postupanju u vezi s događajima u civilnom zrakoplovstvu, o izmjeni Uredbe (EU) br. 996/2010 Europskog parlamenta i Vijeća i stavljanju izvan snage Direktive 2003/42/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i uredbi Komisije (EZ) br. 1321/2007 i (EZ) br. 1330/2007 ([1]), a posebno njezin članak 4. stavak 5.,

budući da:

(1) U skladu s prvim podstavkom članka 4. stavka 5. Uredbe (EU) br. 376/2014 Komisija je dužna donijeti popis u kojem se klasificiraju događaji kojim se treba služiti prilikom izvješćivanja o događajima, u okviru sustava obveznog izvješćivanja utvrđenog u toj uredbi, a koji je obuhvaćen kategorijama iz članka 4. stavka 1. te uredbe.

(2) U Provedbenoj uredbi Komisije (EU) 2015/1018 ([2]) utvrđuje se popis u kojem se klasificiraju događaji u civilnom zrakoplovstvu za koje je obvezno izvješćivanje u skladu s Uredbom (EU) br. 376/2014.

(3) U evaluaciji Uredbe (EU) br. 376/2014 ([3]) koju je Komisija provela 2020. zaključeno je da je, iako su događaji koji uključuju sustave bespilotnih zrakoplova („UAS”) obuhvaćeni područjem primjene te uredbe, potrebno pojasniti što su događaji o kojima se obvezno izvješćuje.

(4) Trenutačno postoji dovoljno operativnog iskustva s događajima povezanima s UAS-ovima, što omogućuje lakše utvrđivanje potencijalnih važnih rizika za sigurnost zračnog prometa i određivanje odgovarajućih zahtjeva za izvješćivanje.

(5) S obzirom na tehnološke i operativne razlike između UAS-ova i zrakoplova s posadom trebalo bi uvrstiti zaseban prilog za UAS-ove u kojem su obuhvaćeni posebni događaji relevantni za operacije UAS-ova kako bi se razlikovali događaji jedinstveni za UAS-ove, a ujedno očuvala cjelovitost postojećih klasifikacija zrakoplova s posadom.

([1]) SL L 122, 24.4.2014., str. 18., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2014/376/oj).

([2]) Provedbena uredba Komisije (EU) 2015/1018 od 29. lipnja 2015. o utvrđivanju popisa u kojem se klasificiraju događaji u civilnom zrakoplovstvu koje treba obvezno prijaviti u skladu s Uredbom (EU) br. 376/2014 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 163, 30.6.2015., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2015/1018/oj).

([3]) Radni dokument službi Komisije – Evaluacija Uredbe (EU) br. 376/2014 o izvješćivanju, analizi i naknadnom postupanju u vezi s događajima u civilnom zrakoplovstvu, SWD(2021) 30 final, https://transport.ec.europa.eu/news-events/news/aviation-safety-evaluation-confirms-continued-relevance-eu-rules-follow-procedures-following-safety-2021-02-18_hr.

(6) Obvezno izvješćivanje o događajima povezanima s radom UAS-ova trebalo bi ograničiti na one operacije koje predstavljaju važan rizik za sigurnost zračnog prometa, u skladu s pristupom koji se temelji na riziku uspostavljenim Uredbom (EU) 2018/1139 Europskog parlamenta i Vijeća ([4]). U skladu s člankom 56. stavcima 1. i 5. te uredbe operacije UAS-ova za koje je potreban certifikat ili izjava o projektu imaju inherentan viši profil rizičnosti zbog složenih operativnih okruženja, zrakoplova visokih performansi ili interakcija sa zrakoplovstvom s posadom. Za takve operacije UAS-ova obvezno je izvješćivanje o događajima povezanima sa sigurnošću kako bi se osiguralo utvrđivanje i ublažavanje rizika.

(7) Suprotno tome, operacije UAS-ova za koje nije potreban certifikat ili izjava isključene su iz izvješćivanja o popisu događaja. Taj ciljani pristup osigurava da obveze izvješćivanja ostanu razmjerne razini rizika uz nepromijenjenu usklađenost s postojećim okvirom Unije za sigurnost zračnog prometa.

(8) Važno je razmotriti i rizike u novim scenarijima, kao što su operacije UAS-ova u U-space zračnom prostoru ([5]). S obzirom na rizičnu prirodu operacija u U-space prostoru, posebno u urbanim i gusto naseljenim okruženjima, događaji kao što su sudar ili gubitak kontrole mogli bi predstavljati znatnu prijetnju sigurnosti osoba i imovine na tlu, kao i drugim korisnicima zračnog prostora. Očekivano povećanje operacija UAS-ova u U-space prostoru povećava te rizike, zbog čega je izvješćivanje kako je utvrđeno Uredbom (EU) br. 376/2014 ključno za pravodobno utvrđivanje opasnosti, ublažavanje rizika i sprečavanje nesreća i nezgoda.

(9) U Uredbi (EU) br. 376/2014 izričito se propisuje izvješćivanje o nekim događajima relevantnima za sigurnost zračnog prometa koji mogu utjecati na sigurnost operacija. U tu svrhu u Priloge Provedbenoj uredbi (EU) 2015/1018 uključeni su događaji povezani sa sigurnošću. U Uredbi Komisije (EU) 2026/247 ([6]) uspostavljeni su mehanizam i postupak za izvješćivanje, razvrstavanje, obradu, pohranu, zaštitu, analizu i objedinjavanje informacija o incidentima povezanima sa zaštitom zračnog prometa, posebno u vezi s djelima nezakonitog ometanja, na razini EU-a. S obzirom na taj sustav za izvješćivanje o događajima povezanima sa sigurnošću EU-a, razmotreno je uklanjanje nekih događaja relevantnih za sigurnost zračnog prometa koje tijela za zaštitu bolje rješavaju.

(10) Neki događaji povezani sa sigurnošću zračnog prometa (npr. požari, lasersko ometanje) imaju posljedice i za sigurnost i za zaštitu te bi o njima trebalo izvijestiti tijela nadležna za sigurnost i tijela nadležna za zaštitu u skladu s odgovarajućim zakonodavnim okvirima. To dvostruko izvješćivanje smatra se potrebnim jer bi se izvješćivanjem samo o sigurnosti moglo spriječiti pravodobnu i neophodnu dostupnost tih informacija u svrhe zaštite. Osim toga, člankom 15. stavkom 2. Uredbe (EU) br. 376/2014 korištenje prijavljenih podataka o događajima ograničava se isključivo na poboljšanja sigurnosti, što onemogućuje razmjenu s drugim osobama, uključujući tijela nadležna za zaštitu.

(11) Izvješćivanje o prijetnjama bombama ili otmicama zrakoplova, događajima povezanima sa sigurnošću aerodroma i nepoštovanju pravila o uparivanju prtljage i putnika u skladu s Provedbenom uredbom (EU) 2015/1018 trebalo bi zadržati dok se odredbe o izvješćivanju o događajima povezanima sa zaštitom zračnog prometa utvrđene u točki 19. Priloga Uredbi (EU) 2026/247 ne počnu primjenjivati 1. siječnja 2028.

(12) Budući da incidenti povezani s informacijskom sigurnošću mogu utjecati na normalno i sigurno funkcioniranje sustava, opreme i digitalne infrastrukture, na popis događaja o kojima se izvješćuje dodani su generički događaji povezani s informacijskom sigurnošću.

([4]) Uredba (EU) 2018/1139 Europskog parlamenta i Vijeća od 4. srpnja 2018. o zajedničkim pravilima u području civilnog zrakoplovstva i osnivanju Agencije Europske unije za sigurnost zračnog prometa i izmjeni uredbi (EZ) br. 2111/2005, (EZ) br. 1008/2008, (EU) br. 996/2010, (EU) br. 376/2014 i direktiva 2014/30/EU i 2014/53/EU Europskog parlamenta i Vijeća te stavljanju izvan snage uredbi (EZ) br. 552/2004 i (EZ) br. 216/2008 Europskog parlamenta i Vijeća i Uredbe Vijeća (EEZ) br. 3922/91 (SL L 212, 22.8.2018., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1139/oj).

([5]) Provedbena uredba Komisije (EU) 2021/664 od 22. travnja 2021. o regulatornom okviru za U-space (SL L 139, 23.4.2021., str. 161., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2021/664/oj).

([6]) Uredba Komisije (EU) 2026/247 od 2. veljače 2026. o izmjeni Uredbe (EZ) br. 300/2008 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu specifikacija za nacionalne programe kontrole kvalitete u području zaštite civilnog zračnog prometa (SL L, 2026/247, 3.2.2026., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2026/247/oj).

(13) Kako bi se osigurao kontinuiran, siguran i pouzdan rad sustava, opreme i digitalne infrastrukture, određeni događaji povezani s informacijskom sigurnošću moraju se prijaviti u skladu s okvirom za izvješćivanje o događajima povezanima sa sigurnošću. Iako nisu svi događaji povezani s informacijskom sigurnošću (npr. namjerni napadi na kritične sustave i podatke) obuhvaćeni tim područjem primjene, slučajni ili nenamjerni incidenti (npr. infekcije zlonamjernim softverom, kompromitirane informacije ili podaci ili poremećaji u sustavu uzrokovani sigurnosnim propustima) mogu predstavljati dovoljno ozbiljne sigurnosne rizike koji opravdavaju pokretanje istrage kako bi se spriječilo njihovo ponavljanje. Zbog toga je uključeno široko i općenito upućivanje na takve događaje, bez iscrpnih pojedinosti, kako bi se obuhvatili takvi događaji.

(14) Mjere predviđene u ovoj Uredbi u skladu su s mišljenjem Odbora osnovanog člankom 127. Uredbe (EU) 2018/1139,

DONIJELA JE OVU UREDBU:

Članak 1.

Provedbena uredba Komisije (EU) 2015/1018 mijenja se kako slijedi:

1. Prilog I. zamjenjuje se Prilogom I. ovoj Uredbi;
2. Prilog II. zamjenjuje se Prilogom II. ovoj Uredbi;
3. Prilog III. zamjenjuje se Prilogom III. ovoj Uredbi;
4. Prilog IV. zamjenjuje se Prilogom IV. ovoj Uredbi;
5. Prilog V. zamjenjuje se Prilogom V. ovoj Uredbi;
6. tekst iz Priloga VI. ovoj Uredbi dodaje se kao Prilog VI.

Članak 2.

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 27. srpnja 2026.

Za Komisiju
Predsjednica
Ursula VON DER LEYEN

PRILOG I.

„PRILOG I.

DOGAĐAJI U VEZI S RADOM ZRAKOPLOVA S POSADOM

Napomena: Ovaj je Prilog strukturiran na način da su svi bitni događaji povezani s kategorijama aktivnosti tijekom kojih se obično zapažaju, prema iskustvu, kako bi se olakšalo izvješćivanje o tim događajima. Međutim, ovaj se popis ne smije tumačiti u smislu da se događaji ne smiju prijavljivati ako nastanu izvan kategorije aktivnosti s kojima su povezani na popisu.

1. LETAČKE OPERACIJE

1.1. **Priprema za let**

1. Korištenje netočnih podataka ili pogrešni unosi u opremu koja se koristi za navigaciju, ili izračun performansi kojim se ugrozilo ili moglo ugroziti zrakoplov, osobe u njemu ili bilo koju drugu osobu.
2. Prijevoz ili pokušaj prijevoza opasnog tereta nesukladno s primjenjivim propisima, uključujući neispravno etiketiranje, pakiranje i rukovanje opasnim teretom.

1.2. **Priprema zrakoplova**

1. Neodgovarajuća vrsta goriva/energije ili onečišćeno gorivo.
2. Izostanak, neodgovarajući i neadekvatni postupak odleđivanja/zaštite protiv zaleđivanja zrakoplova.

1.3. **Uzlijetanje i slijetanje**

1. Izlijetanje sa staze za vožnju ili s uzletno-sletne staze.
2. Stvarni ili potencijalni neodobreni upad na stazu za vožnju ili uzletno-sletnu stazu.
3. Neodobreni upad u područje završnog prilaza i uzlijetanja (FATO).
4. Svako prekinuto uzlijetanje.
5. Nemogućnost postizanja potrebnih ili očekivanih performansi tijekom uzlijetanja, odustajanja od slijetanja ili slijetanja.
6. Stvarno uzlijetanje ili pokušaj uzlijetanja, prilaženje ili slijetanje s nepravilno podešenom konfiguracijom.
7. Udar repom, elisom, vrhom krila ili gondolom tijekom uzlijetanja ili slijetanja.
8. Prilaženje nastavljeno uz nepoštovanje kriterija za stabilizirani prilaz koje nalaže zračni prijevoznik.
9. Nastavak instrumentalnog prilaženja ispod objavljenih minimuma s neadekvatnom vizualnom referentnom točkom.
10. Preventivno ili prisilno slijetanje.
11. Kratko i dugo slijetanje.
12. Tvrdo slijetanje.

1.4. **Sve faze leta**

1. Gubitak kontrole.
2. Nepravilan položaj zrakoplova, nagib zrakoplova po poprečnoj osi veći od uobičajenog, kut bočnog nagiba ili brzina leta neprikladni za uvjete leta.
3. Nedopušteno odstupanje od razine leta.
4. Aktiviranje bilo koje vrste sustava zaštite koji se odnosi na performanse zrakoplova, uključujući upozorenje na slom uzgona, uključivanje upozorenja vibracijom komande, potiskivača komande i automatske zaštite.
5. Nenamjerno odstupanje od namjeravane ili dodijeljene putanje leta za najmanje dvostruku potrebnu razinu navigacijske performanse ili 10 nautičkih milja.
6. Prekoračenje ograničenja iz letačkog priručnika zrakoplova.
7. Operacije s nepravilno podešenim visinomjerom.

8. Događaji povezani sa udarom ispušnog strujanja kod mlaznih motora ili sa jakim strujanjem uzrokovanim rotorom ili propelerom kojima se ugrozilo ili moglo ugroziti zrakoplov, osobe u njemu ili bilo koju drugu osobu.

9. Pogrešno tumačenje automatiziranog načina rada ili bilo koje informacije u okviru sustava informiranja pilotske kabine dostavljene letačkoj posadi kojim se ugrozilo ili moglo ugroziti zrakoplov, osobe u njemu ili bilo koju drugu osobu.

1.5. **Druge vrste događaja**

1. Nenamjerno oslobađanje tereta ili druge opreme koja se nosi izvana.

2. Gubitak svijesti o situaciji (uključujući svijest o okruženju, načinu rada i sustavu, prostornu dezorijentiranost i vremenski okvir).

3. Svaki događaj kada se ljudskom izvedbom izravno pridonijelo ili moglo pridonijeti nesreći ili ozbiljnoj nezgodi.

2. TEHNIČKI DOGAĐAJI

2.1. **Struktura i sustavi**

1. Gubitak bilo kojeg dijela konstrukcije zrakoplova tijekom leta.

2. Otkazivanje sustava.

3. Gubitak zalihosti (redundancije) sustava.

4. Curenje bilo kojeg fluida kojim je prouzročena opasnost od požara ili mogućnost opasnog onečišćenja konstrukcije, sustava ili opreme zrakoplova ili kojim se ugrozilo ili moglo ugroziti zrakoplov, osobe u njemu ili bilo koju drugu osobu.

5. Neispravnosti ili kvarovi na sustavu za gorivo koji su utjecali na opskrbu gorivom i/ili njegovu distribuciju.

6. Neispravan rad ili kvar bilo kojeg indikacijskog sustava kada to rezultira zbunjujućim indikacijama za posadu.

7. Neuobičajen rad komandi leta, kao što su asimetrične ili zaglavljene komande leta (na primjer: za uzgon (zakrilca/pretkrilca), za otpor (spojleri), za kontrolu položaja (krilca, kormila visine, kormilo pravca).

2.2. **Pogonski sustavi (uključujući motore, propelere i sustave rotora) i pomoćne pogonske jedinice (APU-i)**

1. Kvar ili značajna neispravnost u radu bilo kojeg dijela propelera, rotora ili pogonskog sustava ili u upravljanju njima.

2. Oštećenje ili kvar glavnog/repnog rotora ili prijenosa i/ili odgovarajućih sustava.

3. Prekid izgaranja, gašenje bilo kojeg motora tijekom leta ili APU-a ako je potrebno da bude uključen (na primjer u operacijama produljenog vremena preusmjeravanja (EDTO – Extended Diversion Time Operations), prema listi minimalne opreme (MEL – Minimum Equipment List)).

4. Prekoračenje ograničenja rada motora, uključujući prevelik broj okretaja ili nemogućnost upravljanja brojem okretaja bilo kojeg brzorotirajućeg sastavnog dijela (na primjer: APU, zračni pokretač, sustav hlađenja, motor zračne turbine, propeler ili rotor).

5. Kvar ili neispravan rad bilo kojeg dijela motora, APU-a ili prijenosa koji uzrokuje jedan ili više sljedećih slučajeva:

(a) sustav obrnutog potiska ne odaziva se na komande;

(b) nemogućnost upravljanja snagom, potiskom ili brojem okretaja motora (o/min);

(c) gubitak/otpadanje sastavnih dijelova/krhotine.

3. INTERAKCIJA S USLUGAMA U ZRAČNOJ PLOVIDBI (ANS) I UPRAVLJANJE ZRAČNIM PROMETOM (ATM)

1. Opasno odobrenje kontrole zračnog prometa (ATC).

2. Dulji gubitak komunikacije s jedinicom službe zračnog prometa (ATS).

3. Suprotne upute od različitih ATS jedinica koje bi moglo rezultirati gubitkom separacije između zrakoplova.

4. Pogrešno tumačenje radijske komunikacije kojim se ugrozilo ili moglo ugroziti zrakoplov, osobe u njemu ili bilo koju drugu osobu.

5. Namjerno odstupanje od ATC upute kojim se ugrozilo ili moglo ugroziti zrakoplov, osobe u njemu ili bilo koju drugu osobu.

6. Susret s bespilotnim zrakoplovima u U-space zračnom prostoru ([1]).

4. SLUČAJEVI NUŽDE I DRUGE KRITIČNE SITUACIJE

1. Svi događaji koji dovode do proglašenja slučaja nužde (‚MAYDAY' ili kritične situacije (poziv ‚PAN').

2. Sve vrste sagorijevanja, topljenja, dima, pare, iskrenja, pregrijavanja, požara ili eksplozije.

3. Onečišćen zrak u pilotskoj kabini ili putničkom odjeljku kojim se ugrozilo ili moglo ugroziti zrakoplov, osobe u njemu ili bilo koju drugu osobu.

4. Propust letačke ili kabinske posade zrakoplova da primijeni ispravan postupak za slučaj nužde ili izvanredne situacije.

5. Korištenje bilo koje opreme za slučaj nužde ili neuobičajenog postupka čime se utječe na letne karakteristike u letu ili slijetanju.

6. Otkazivanje bilo kojeg sustava za spašavanje ili opreme za slučaj nužde kojim se ugrozilo ili moglo ugroziti zrakoplov, osobe u njemu ili bilo koju drugu osobu.

7. Nemogućnost kontrole tlaka u kabini

8. Kritično niska količina goriva/energije ili količina goriva/energije na odredištu manja od potrebne konačne rezerve goriva/energije.

9. Svako korištenje sustava za opskrbu kisikom posade.

10. Onesposobljenost bilo kojeg člana letačke ili kabinske posade, što ima za posljedicu smanjenje ukupnog broja članova posade ispod najmanjeg dopuštenog broja.

11. Umor posade koji utječe ili može utjecati na njihovu sposobnost za sigurno obavljanje letačkih dužnosti.

5. VANJSKI OKOLIŠ I METEOROLOGIJA

1. Sudar ili skori sudar na zemlji ili u zraku s drugim zrakoplovom, terenom ili preprekom ([2]).

2. Sustav za izbjegavanje sudara u zraku s indikacijom obveznog vertikalnog razdvajanja (ACAS RA – Airborne Collision Avoidance System, Resolution Advisory).

3. Aktiviranje sustava za upozorenje na blizinu tla kao što je GPWS (Ground Proximity Warning System – sustav za upozorenje na blizinu tla)/TAWS (Terrain Awareness and Warning System – sustav za upozoravanje i prepoznavanje terena).

4. Sudar zrakoplova s divljim životinjama uključujući sudar s pticama.

5. Oštećenje/krhotina udarom stranog tijela (FOD).

6. Neočekivan nailazak na loše uvjete površine uzletno-sletne staze.

7. Let kroz vrtložnu brazdu.

8. Ometanje zrakoplova vatrenim oružjem, pirotehničkim sredstvima za vatromet, zmajem, laserskim osvjetljenjem, jakim svjetlom, laserima, sustavima bespilotnih zrakoplova ([3]) (UAS) ili na sličan način.

9. Udar munje koji je prouzročio oštećenje na zrakoplovu ili gubitak ili neispravnost bilo kojeg zrakoplovnog sustava.

10. Let kroz tuču koja je prouzročila oštećenje na zrakoplovu ili gubitak ili neispravnost bilo kojeg zrakoplovnog sustava.

([1]) U skladu s člankom 2. točkom 1. Provedbene uredbe Komisije (EU) 2021/664 ‚U-space zračni prostor' znači zemljopisno područje za UAS-ove koje su odredile države članice u kojem su operacije UAS-ova dopuštene samo uz potporu U-space usluga.

([2]) Prepreka uključuje vozilo.

([3]) U skladu s člankom 3. točkom 3. Delegirane uredbe Komisije (EU) 2019/945 od 12. ožujka 2019. o sustavima bespilotnih zrakoplova i o operatorima sustava bespilotnih zrakoplova iz trećih zemalja (SL L 152, 11.6.2019., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2019/945/oj), „sustav bespilotnih zrakoplova' ili ‚UAS' znači bespilotni zrakoplov kako je definiran u članku 3. točki 30. Uredbe (EU) 2018/1139 i njegova jedinica za upravljanje i praćenje'.

11. Let kroz područje jakih turbulencija ili let kroz turbulenciju koja je prouzrokovala ozljede osoba u zrakoplovu ili turbulenciju koja zahtijeva pregled zrakoplova nakon leta.
12. Let kroz područje jakog smicanja vjetra i olujnog nevremena kojim se ugrozilo ili moglo ugroziti zrakoplov, osobe u njemu ili bilo koju drugu osobu.
13. Let u uvjetima zaleđivanja koje je prouzročilo poteškoće pri upravljanju, štetu na zrakoplovu ili gubitak ili neispravnost bilo kojeg zrakoplovnog sustava.
14. Ulazak u područje vulkanskog pepela.

6. SIGURNOST

1. Teškoće u kontroliranju alkoholiziranih ili nasilnih putnika te putnika neprihvatljivog ponašanja.
2. Otkrivanje slijepog putnika.
3. Neuobičajeno ponašanje sustava zbog incidenta u vezi sa sigurnošću informacija (primjer: kompromitirane informacije ili podaci, infekcija zlonamjernim softverom, distribuirano uskraćivanje usluge (DDoS)).
4. Prijetnja bombom ili protupravno oduzimanje zrakoplova (primjenjuje se do 31. prosinca 2027.).”

PRILOG II.

„PRILOG II.

DOGAĐAJI U VEZI S TEHNIČKIM UVJETIMA, ODRŽAVANJEM I POPRAVKOM ZRAKOPLOVA

Napomena: Događaji navedeni u ovom Prilogu relevantni su i za UAS-ove za koje se zahtijeva certifikat ili izjava o projektu u skladu s člankom 56. stavcima 1. i 5. Uredbe (EU) 2018/1139.

1. PROIZVODNJA

Proizvodi, dijelovi i uređaji iz proizvodne organizacije s odstupanjima od primjenjivih projektnih podataka koji bi mogli dovesti do moguće opasne situacije kako je utvrđeno s nositeljem certifikata tipa ili odobrenja projekta.

2. PROJEKTIRANJE

Bilo koja pogreška, neispravan rad, kvar ili drugi događaj koji se odnosi na proizvod, dio ili uređaj koji je prouzročio ili bi mogao prouzročiti opasnu situaciju.

Napomena: Popis se primjenjuje na događaje povezane s proizvodom, dijelom, uređajem ili jedinicom za upravljanje i praćenje (CMU) ([1]), obuhvaćene certifikatom tipa, ograničenim certifikatom tipa, dodatnim certifikatom tipa, ETSO ovlaštenjem, odobrenjem projekta većeg popravka ili bilo kojim drugim relevantnim odobrenjem ili izjavom za koje se smatra da su izdani u skladu s Uredbom Komisije (EU) br. 748/2012 ([2]).

3. ODRŽAVANJE I VOĐENJE KONTINUIRANE PLOVIDBENOSTI

1. Ozbiljno oštećenje konstrukcije (na primjer: napukline, trajna deformacija, delaminacija, odvajanje, sagorijevanje, pretjerana istrošenost ili korozija) uočeno tijekom održavanja zrakoplova ili sastavnog dijela.

2. Ozbiljno curenje ili onečišćenje fluida (na primjer: hidrauličnih tekućina, goriva, ulja, plina ili drugih fluida).

3. Kvar ili neispravan rad bilo kojeg dijela motora ili pogonskog sustava i/ili prijenosa koji za posljedicu ima jedan ili više sljedećih slučajeva:

   (a) gubitak/otpadanje sastavnih dijelova/krhotine;

   (b) otkazivanje nosive strukture motora.

4. Oštećenje, otkazivanje ili kvar propelera koji bi mogli imati za posljedicu odvajanje propelera ili njegovih važnijih dijelova tijekom leta i/ili neispravan rad kontrola propelera.

5. Oštećenje, otkazivanje ili kvar prijenosnika/priključka glavnog rotora koji bi mogli imati za posljedicu odvajanje sklopa rotora tijekom leta i/ili neispravan rad kontrola rotora.

6. Značajno neispravno funkcioniranje sigurnosnog sustava za kritične situacije ili opreme uključujući sustav za slučaj nužde ili opreme tijekom ispitivanja u okviru održavanja ili nemogućnost aktiviranja tih sustava nakon održavanja, uključujući CMU.

7. Neuobičajeno ponašanje sustava zbog incidenta u vezi sa sigurnošću informacija (primjer: kompromitirane informacije ili podaci, infekcija zlonamjernim softverom, distribuirano uskraćivanje usluge (DDoS)).

8. Nepravilno sastavljeni ili ugrađeni sastavni dijelovi zrakoplova ili CMU-a uočeni tijekom inspekcije ili postupka ispitivanja dijelova koji nisu predmet te inspekcije ili postupka ispitivanja.

([1]) U skladu s člankom 3. točkom 38. Delegirane uredbe (EU) 2019/945 „jedinica za upravljanje i praćenje' ili ‚CMU' znači oprema za daljinsko upravljanje bespilotnim zrakoplovima i njihovo praćenje kako je definirana u članku 3. točki 32. Uredbe (EU) 2018/1139."

([2]) Uredba Komisije (EU) br. 748/2012 od 3. kolovoza 2012. o utvrđivanju provedbenih pravila za certifikaciju plovidbenosti i ekološku certifikaciju zrakoplova i s njima povezanih proizvoda, dijelova i uređaja te za certifikaciju projektnih i proizvodnih organizacija (SL L 224, 21.8.2012., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2012/748/oj).

9. Pogrešna procjena ozbiljnog kvara ili ozbiljno nepridržavanje procedure po Listi minimalne opreme (MEL) i Tehničkoj knjizi zrakoplova (TLB).

10. Ozbiljno oštećenje sustava međuspajanja električnih ožičenja (EWIS – Electrical Wiring Interconnection System).

11. Svaki kvar na kritičnom dijelu s ograničenim vijekom trajanja koji za posljedicu ima zamjenu dijela prije isteka njegova vijeka trajanja.

12. Korištenje proizvoda, neugrađene opreme, sastavnih dijelova ili materijala nepoznatog, sumnjivog podrijetla ili neispravnih kritičnih sastavnih dijelova.

13. Obmanjujući, netočni ili nepotpuni primjenjivi podaci o održavanju ili postupci koji bi mogli dovesti do značajnih pogrešaka u održavanju, uključujući jezičnu problematiku.

14. Netočna kontrola ili primjena ograničenja održavanja zrakoplova, postupaka ili planiranog održavanja, uključujući održavanje CMU-a.

15. Otpuštanje zrakoplova ili CMU-a u uporabu nakon održavanja u slučaju da postoji bilo kakva nesukladnost kojom se ugrožava sigurnost u letu.

16. Ozbiljno oštećenje izazvano na zrakoplovu, sastavnom dijelu ili CMU-u tijekom aktivnosti održavanja zbog nepravilnog održavanja ili upotrebe neprikladne ili neispravne opreme za zemaljsku potporu zbog čega su potrebne dodatne aktivnosti održavanja.

17. Utvrđeno sagorijevanje, topljenje, dim, iskrenje, pregrijavanje ili požar.

18. Svaki događaj kada se ljudskom izvedbom, uključujući umor osoblja, izravno pridonijelo ili moglo pridonijeti nesreći ili ozbiljnoj nezgodi.

19. Značajna neispravnost, problem s pouzdanošću ili opetovani problem s kvalitetom snimanja koji obuhvaća sustav snimanja podataka o letu (npr. uređaj za snimanje podataka o letu (FDR), sustav za snimanje podatkovnih veza (data link recording) ili uređaj za snimanje zvukova u pilotskoj kabini (CVR)) ili nedostatak informacija potrebnih radi osiguravanja ispravnosti sustava snimanja podataka o letu, uključujući one koji su ugrađeni u CMU.

20. Korištenje ili moguće korištenje neodobrene konfiguracije ili ugradnje CMU-a.”

PRILOG III.

„PRILOG III.

DOGAĐAJI U VEZI S USLUGAMA I OBJEKTIMA U ZRAČNOJ PLOVIDBI

Napomena: Ovaj je Prilog strukturiran na način da su svi bitni događaji povezani s kategorijama aktivnosti tijekom kojih se obično zapažaju, prema iskustvu, kako bi se olakšalo izvješćivanje o tim događajima. Međutim, ovaj se popis ne smije tumačiti u smislu da se događaji ne smiju prijavljivati ako nastanu izvan kategorije aktivnosti s kojima su povezani na popisu.

1. DOGAĐAJI KOJI SE ODNOSE NA ZRAKOPLOV

1. Sudar ili skori sudar na zemlji ili u zraku, zrakoplova s drugim zrakoplovom ili UAS-om, terenom ili preprekom ([1]), uključujući blisko približavanje terenu u kontroliranom letu (near CFIT).
2. Povreda propisanih minimuma razdvajanja ([2]).
3. Neadekvatno razdvajanje ([3]).
4. Sustav za izbjegavanje sudara u zraku s indikacijom obveznog vertikalnog razdvajanja (ACAS RA – Airborne Collision Avoidance System, Resolution Advisory).
5. Sudar zrakoplova s divljim životinjama uključujući sudar s pticama.
6. Izlijetanje sa staze za vožnju ili s uzletno-sletne staze.
7. Stvarni ili potencijalni neodobreni upad na stazu za vožnju ili uzletno-sletnu stazu.
8. Neodobreni upad u područje završnog prilaza i uzlijetanja (FATO).
9. Odstupanje zrakoplova od odobrenja ili uputa kontrole zračnog prometa (ATC)
10. Odstupanje zrakoplova od primjenjivih pravila upravljanja zračnim prometom (ATM):
    (a) odstupanje zrakoplova od primjenjivih izdanih ATM procedura;
    (b) neodobreni ulazak u zračni prostor uključujući neodobreno probijanje zračnog prostora;
    (c) odstupanje od propisanog nošenja opreme i postupaka povezanih s ATM-om, koji su obvezni prema primjenjivim propisima.
11. Probijanje zrakoplova s posadom u aktivni U-space zračni prostor određen unutar kontroliranog zračnog prostora.
12. Događaji koji se odnose na nejasnoće oko pozivnog znaka.

2. POGORŠANJE ILI POTPUNO OTKAZIVANJE USLUGA ILI FUNKCIJA

1. Nemogućnost pružanja ATM usluga ili izvršenja ATM funkcija:
    (a) nemogućnost pružanja usluga zračnog prometa ili izvršenja funkcija usluga zračnog prometa;
    (b) nemogućnost pružanja usluga upravljanja zračnim prostorom ili izvršenja funkcija upravljanja zračnim prostorom;
    (c) nemogućnost pružanja usluga upravljanja protokom zračnog prometa i usluga upravljanja kapacitetima ili izvršenja funkcija upravljanja kapacitetima i protokom zračnog prometa.
2. Nemogućnost pružanja ili izvršavanja U-space dinamičke rekonfiguracije zračnog prostora (DAR).
3. Izostavljene ili značajno netočne, oštećene, neadekvatne ili zavaravajuće informacije, izdane od bilo koje službe za podršku ([4]), uključujući informacije koje se odnose na loše stanje površine uzletno-sletne staze.

([1]) Prepreka uključuje vozilo.
([2]) To se odnosi na situaciju u kojoj se ne zadrže propisani minimumi razdvajanja između zrakoplova ili između zrakoplova i zračnog prostora za koji su minimumi razdvajanja propisani.
([3]) U nedostatku propisanih minimuma razdvajanja, situacija gdje su zrakoplovi opaženi preblizu jedan drugome da bi piloti mogli osigurati siguran razmak među njima.
([4]) Na primjer: Na primjer: usluge zračnog prometa (ATS), automatsko emitiranje informacija za slijetanje i uzlijetanje (ATIS), meteorološke usluge za zračnu plovidbu, navigacijska baza podataka, mape, karte, usluge zrakoplovnog informiranja (AIS), priručnici.

4. Nemogućnost pružanja komunikacijske usluge.
5. Nemogućnost pružanja usluga nadzora u zračnom prometu.
6. Nemogućnost funkcije obrade podataka i distribucije podataka.
7. Nemogućnost pružanja usluge u zračnoj plovidbi.
8. Nemogućnost zaštite ATM sustava koji je imao ili mogao imati izravan negativan utjecaj na sigurno pružanje usluge.
9. Značajno preopterećenje sektora/pozicije operativnih usluga u zračnom prometu (ATS) koje bi moglo dovesti do pogoršanja u pružanju usluge.
10. Netočno primanje ili tumačenje važnih poruka, uključujući i nedostatak razumijevanja jezika koji se koristi, kad je to imalo ili moglo imati izravan negativan utjecaj na sigurno pružanje usluge.
11. Dulji gubitak komunikacije sa zrakoplovom ili drugom ATS jedinicom.

3. OSTALI DOGAĐAJI

1. Proglašenje slučaja nužde („MAYDAY") ili kritične situacije (poziv „PAN").
2. Značajno vanjsko ometanje pružanja usluga u zračnoj plovidbi (na primjer interferencije koje mogu nastati s ILS-om (sustav za instrumentalno slijetanje), VOR-om (svesmjerni VHF radiofar) i komunikacijom kada radijske postaje valove odašilju u UKV frekvencijskom pojasu).
3. Ometanje zrakoplova, jedinice usluga u zračnom prometu ili radio komunikacije vatrenim oružjem, pirotehničkim sredstvima za vatromet, zmajem, laserskim osvjetljenjem, jakim svjetlom, laserima, bespilotnim zrakoplovnim sustavima, sustavima bespilotnih zrakoplova (UAS) ili na sličan način.
4. Ispuštanje goriva.
5. Neuobičajeno ponašanje sustava zbog incidenta u vezi sa sigurnošću informacija (primjer: kompromitirane informacije ili podaci, infekcija zlonamjernim softverom, distribuirano uskraćivanje usluge (DDoS)).
6. Umor koji utječe ili može utjecati na sposobnost za sigurno obavljanje dužnosti u zračnoj plovidbi ili zračnom prometu.
7. Svaki događaj kada se ljudskom izvedbom izravno pridonijelo ili moglo pridonijeti nesreći ili ozbiljnoj nezgodi.
8. Prijetnja bombom ili protupravno oduzimanje zrakoplova (primjenjuje se do 31. prosinca 2027.)."

PRILOG IV.

„PRILOG IV.

DOGAĐAJI U VEZI S AERODROMIMA I ZEMALJSKIM USLUGAMA

1. UPRAVLJANJE SIGURNOŠĆU AERODROMA

Napomena: Ovaj je odjeljak strukturiran na način da su svi bitni događaji povezani s kategorijama aktivnosti tijekom kojih se obično zapažaju, prema iskustvu, kako bi se olakšalo izvješćivanje o tim događajima. Međutim, ovaj se popis ne smije tumačiti u smislu da se događaji ne smiju prijavljivati ako nastanu izvan kategorije aktivnosti s kojima su povezani na popisu.

1.1. **Događaji u vezi sa zrakoplovom i preprekom**

1. Sudar ili skori sudar na zemlji ili u zraku, zrakoplova s drugim zrakoplovom, terenom ili preprekom ([1]).
2. Sudar zrakoplova s divljim životinjama uključujući sudar s pticama.
3. Izlijetanje sa staze za vožnju ili s uzletno-sletne staze.
4. Stvarni ili potencijalni neodobreni upad na stazu za vožnju ili uzletno-sletnu stazu.
5. Neodobreni upad u područje završnog prilaza i uzlijetanja (FATO).
6. Odstupanje zrakoplova ili vozila od odobrenja, upute ili ograničenja tijekom rada na operativnoj površini aerodroma (na primjer: pogrešna uzletno-sletna staza, staza za vožnju ili ograničeni dio aerodroma).
7. Strani objekt (FOD) na operativnoj površini koji je ugrozio ili mogao ugroziti zrakoplov, osobe u njemu ili bilo koju drugu osobu.
8. Prepreke na aerodromu ili u blizini aerodroma koje nisu objavljene u Zborniku zrakoplovnih informacija (AIP) ili u žurnoj obavijesti za zrakoplovno osoblje (NOTAM) i/ili koje nisu pravilno označene ili osvijetljene.
9. Ometanje pri izguravanju, vožnji unazad (‚power back') ili taksiranju uzrokovano vozilima, opremom ili osobama.
10. Putnici ili neovlaštene osobe ostavljene na stajanci bez nadzora.
11. Događaji povezani sa udarom ispušnog strujanja kod mlaznih motora ili sa jakim strujanjem uzrokovanim rotorom ili propelerom kojima se ugrozilo ili moglo ugroziti zrakoplov, osobe u njemu ili bilo koju drugu osobu.
12. Proglašenje slučaja nužde (‚MAYDAY') ili kritične situacije (poziv ‚PAN').

1.2. **Pogoršanje ili potpuno otkazivanje usluga ili funkcija**

1. Otkazivanje ili gubitak komunikacije između:
   (a) aerodroma, vozila ili zemaljskog osoblja i jedinice usluga u zračnom prometu ili jedinice za upravljanje postupcima na stajanci;
   (b) jedinice za upravljanje postupcima na stajanci i zrakoplova, vozila ili jedinice usluga u zračnom prometu.
2. Značajna pogreška, neispravan rad ili kvar opreme ili sustava aerodroma čime se ugrozilo ili moglo ugroziti zrakoplov ili osobe u njemu.
3. Neuobičajeno ponašanje sustava zbog incidenta u vezi sa sigurnošću informacija (primjer: kompromitirane informacije ili podaci, infekcija zlonamjernim softverom, distribuirano uskraćivanje usluge (DDoS)).
4. Značajni nedostaci u rasvjeti, oznakama ili znakovima aerodroma.
5. Otkazivanje sustava za upozoravanje u slučaju nužde na aerodromu.
6. Spasilačke i vatrogasne službe nisu dostupne prema primjenjivim uvjetima.

([1]) Prepreka uključuje vozilo.

1.3. **Ostali događaji**

1. Požar, dim, eksplozije u aerodromskim uređajima i objektima ili njihovoj blizini te opremi čime se ugrozilo ili moglo ugroziti zrakoplov, osobe u njemu ili bilo koju drugu osobu.
2. Neovlaštene operacije UAS-ova na aerodromu ili u njegovoj okolici koje ugrožavaju ili bi mogle ugroziti sigurne operacije zrakoplova.
3. Nedostatak izvješćivanja o znatnoj promjeni radnih uvjeta aerodroma čime se ugrozilo ili moglo ugroziti zrakoplov, osobe u njemu ili bilo koju drugu osobu.
4. Izostanak, neodgovarajući i neadekvatni postupak odleđivanja/zaštite protiv zaleđivanja zrakoplova.
5. Izlijevanje velikih količina goriva tijekom punjenja zrakoplova gorivom.
6. Punjenje onečišćenim gorivom/energijom ili neodgovarajućom vrstom goriva ili drugih ključnih fluida (uključujući kisik, dušik, ulje i pitku vodu).
7. Nesnalaženje u lošim uvjetima površine uzletno-sletne staze.
8. Svaki događaj kada se ljudskom izvedbom izravno pridonijelo ili moglo pridonijeti nesreći ili ozbiljnoj nezgodi.
9. Događaji u vezi sa zaštitom aerodroma (na primjer: nezakonit ulazak, sabotaža, prijetnja bombom) (primjenjuje se do 31. prosinca 2027.).

2. ZEMALJSKO OPSLUŽIVANJE ZRAKOPLOVA

Napomena: Ovaj je odjeljak strukturiran na način da su svi bitni događaji povezani s kategorijama aktivnosti tijekom kojih se obično zapažaju, prema iskustvu, kako bi se olakšalo izvješćivanje o tim događajima. Međutim, ovaj se popis ne smije tumačiti u smislu da se događaji ne smiju prijavljivati ako nastanu izvan kategorije aktivnosti s kojima su povezani na popisu.

2.1. **Događaji u vezi sa zrakoplovom i aerodromom**

1. Sudar ili skori sudar na zemlji ili u zraku, zrakoplova s drugim zrakoplovom, terenom ili preprekom ([2]).
2. Neodobreni upad na stazu za vožnju ili uzletno-sletnu stazu.
3. Izlijetanje sa staze za vožnju ili uzletno-sletne staze.
4. Značajno onečišćenje konstrukcije, sustava i opreme zrakoplova prouzročeno prijevozom prtljage, pošte ili tereta.
5. Ometanje pri izguravanju, vožnji unazad (‚power back') ili taksiranju uzrokovano vozilima, opremom ili osobama.
6. Strani objekt (FOD) na operativnoj površini koji je ugrozio ili mogao ugroziti zrakoplov, osobe u njemu ili bilo koju drugu osobu.
7. Putnici ili neovlaštene osobe ostavljene na stajanci bez nadzora.
8. Požar, dim, eksplozije u aerodromskim uređajima i objektima ili njihovoj blizini te opremi čime se ugrozilo ili moglo ugroziti zrakoplov, osobe u njemu ili bilo koju drugu osobu.
9. Neuobičajeno ponašanje sustava zbog incidenta u vezi sa sigurnošću informacija (primjer: kompromitirane informacije ili podaci, infekcija zlonamjernim softverom (DDoS)).
10. Događaji u vezi sa zaštitom aerodroma (na primjer: nezakonit ulazak, sabotaža, prijetnja bombom) (primjenjuje se do 31. prosinca 2027.).

2.2. **Pogoršanje ili potpuno otkazivanje usluga ili funkcija**

1. Otkazivanje ili gubitak komunikacije sa zrakoplovom, vozilom, jedinicom usluga u zračnom prometu ili jedinicom za upravljanje postupcima na stajanci.
2. Značajna pogreška, neispravan rad ili kvar opreme ili sustava aerodroma čime se ugrozilo ili moglo ugroziti zrakoplov ili osobe u njemu.
3. Značajni nedostaci u rasvjeti, oznakama ili znakovima aerodroma.

([2]) Prepreka uključuje vozilo.

2.3. **Posebni događaji u vezi sa zemaljskim opsluživanjem**

1. Nepravilan prihvat i otprema ili ukrcaj putnika, prtljage, pošte ili tereta, koji bi mogao znatno utjecati na masu i/ili uravnoteženje zrakoplova (uključujući značajne pogreške u proračunu opterećenja).
2. Oprema za ukrcaj/iskrcaj u/iz zrakoplova nije pravovremeno uklonjena zbog čega su ugrožene osobe u njemu.
3. Neispravan razmještaj ili učvršćivanje prtljage, pošte ili tereta čime bi se na bilo koji način moglo ugroziti zrakoplov, njegovu opremu ili osobe u njemu, ili spriječiti evakuaciju u slučaju nužde.
4. Prijevoz, pokušaj prijevoza ili rukovanje opasnim teretom što je rezultiralo ili moglo rezultirati ugrožavanjem operativne sigurnosti ili dovelo do opasne situacije (na primjer: nezgoda ili nesreća povezana s opasnim teretom kako je definirano u ICAO Tehničkim instrukcijama ([3])).
5. Nepoštovanje zahtijevanih postupaka zemaljskog opsluživanja zrakoplova i servisiranja, posebno s obzirom na postupke odleđivanja, opskrbe gorivom, napajanja ili utovara, uključujući nepravilno postavljanje ili uklanjanje opreme.
6. Izlijevanje velikih količina goriva tijekom punjenja zrakoplova gorivom.
7. Punjenje neispravnom količinom goriva/energije koja bi mogla znatno utjecati na dolet, performanse, ravnotežu ili konstrukcijsku čvrstoću zrakoplova.
8. Punjenje onečišćenim gorivom/energijom ili neodgovarajućom vrstom goriva ili drugih ključnih fluida (uključujući kisik, dušik, ulje i pitku vodu).
9. Otkazivanje, neispravan rad ili kvar zemaljske opreme koja se koristi za zemaljsko opsluživanje što je dovelo do oštećenja ili mogućeg oštećenja zrakoplova (na primjer: ruda za vuču ili zemaljski izvor napajanja zrakoplova električnom energijom (GPU)).
10. Izostanak, neodgovarajući i neadekvatni postupak odleđivanja/zaštite protiv zaleđivanja zrakoplova.
11. Oštećenje zrakoplova opremom za opsluživanje ili vozilima, uključujući prethodno neprijavljenu štetu.
12. Svaki događaj kada se ljudskom izvedbom izravno pridonijelo ili moglo pridonijeti nesreći ili ozbiljnoj nezgodi.
13. Neuobičajeno ponašanje sustava zbog incidenta u vezi sa sigurnošću informacija (primjer: kompromitirane informacije ili podaci, infekcija zlonamjernim softverom, distribuirano uskraćivanje usluge (DDoS)).
14. Nepoštovanje odredbi u vezi s uparivanjem prtljage i putnika (primjenjuje se do 31. prosinca 2027.).”

([3]) Tehničke instrukcije za siguran prijevoz opasnih tvari u zračnom prometu (ICAO – Doc 9284).

PRILOG V.

„PRILOG V.

DOGAĐAJI U VEZI SA ZRAKOPLOVIMA S POSADOM KOJI NISU KOMPLEKSNI ZRAKOPLOVI NA MOTORNI POGON, UKLJUČUJUĆI JEDRILICE I ZRAKOPLOVE LAKŠE OD ZRAKA

Za potrebe ovog Priloga:

(a) ‚zrakoplovi koji nisu kompleksni zrakoplovi na motorni pogon' znači svi zrakoplovi osim onih koji su definirani u točki 129. Priloga I. Provedbenoj uredbi Komisije (EU) 2023/1020 ([1]);

(b) ‚jedrilica' ima značenje navedeno u članku 2. točki 117. Provedbene uredbe Komisije (EU) br. 923/2012 ([2]);

(c) ‚zrakoplovi lakši od zraka' ima značenje navedeno u točki ML10 odjeljka ‚Definicije pojmova korištenih u ovom popisu' Priloga Direktivi 2009/43/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ([3]).

1. ZRAKOPLOVI S POSADOM KOJI NISU KOMPLEKSNI ZRAKOPLOVI NA MOTORNI POGON, ISKLJUČUJUĆI JEDRILICE I ZRAKOPLOVE LAKŠE OD ZRAKA

Napomena 1.: Ovaj je odjeljak strukturiran na način da su svi bitni događaji povezani s kategorijama aktivnosti tijekom kojih se obično zapažaju, prema iskustvu, kako bi se olakšalo izvješćivanje o tim događajima. Međutim, ovaj se popis ne smije tumačiti u smislu da se događaji ne smiju prijavljivati ako nastanu izvan kategorije aktivnosti s kojima su povezani na popisu.

Napomena 2.: Ovaj Prilog V. sadržava događaje i druge informacije povezane sa sigurnošću o kojima se izvješćuje u okviru operacija zrakoplova s posadom koji nisu složeni zrakoplovi na motorni pogon, uključujući jedrilice i zrakoplove lakše od zraka.

1.1. **Letačke operacije**

1. Nenamjerni gubitak kontrole.

2. Slijetanje izvan predviđenog područja za slijetanje.

3. Nemogućnost postizanja ili nepostizanje potrebnih performansi zrakoplova očekivanih u uobičajenim uvjetima tijekom uzlijetanja, penjanja ili slijetanja.

4. Neodobreni upad na uzletno-sletnu stazu.

5. Izlijetanje s uzletno-sletne staze.

6. Bilo koji let koji je obavljen zrakoplovom koji nije plovidben ili za koji priprema leta nije obavljena, čime se ugrozilo ili moglo ugroziti zrakoplov, osobe u njemu ili bilo koju drugu osobu.

7. Nenamjeran let u instrumentalnim meteorološkim uvjetima (IMC) zrakoplova koji nisu odobreni prema pravilima instrumentalnog letenja (IFR), ili pilota koji nije osposobljen za letove po IFR-u, kojim se ugrozilo ili moglo ugroziti zrakoplov, osobe u njemu ili bilo koju drugu osobu.

8. Nenamjerno oslobađanje tereta ([4]).

([1]) Provedbena uredba Komisije (EU) 2023/1020 od 24. svibnja 2023. o izmjeni Uredbe (EU) br. 965/2012 u pogledu operacija helikopterske hitne medicinske pomoći (SL L 137, 25.5.2023., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2023/1020/oj).

([2]) Provedbena uredba Komisije (EU) br. 923/2012 od 26. rujna 2012. o utvrđivanju zajedničkih pravila zračnog prometa i operativnih odredaba u vezi s uslugama i postupcima u zračnoj plovidbi o izmjeni Provedbene uredbe (EU) br. 1035/2011 i Uredaba (EZ) br. 1265/2007, (EZ) br. 1794/2006, (EZ) br. 730/2006, (EZ) br. 1033/2006 i (EU) br. 255/2010 (SL L 281, 13.10.2012., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2012/923/oj).

([3]) Direktiva 2009/43/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 6. svibnja 2009. o pojednostavnjivanju uvjeta za transfer obrambenih proizvoda unutar Zajednice (SL L 146, 10.6.2009., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/43/oj).

([4]) Ova točka primjenjuje se samo na komercijalne djelatnosti u smislu definicije iz članka 3. točke 24. Uredbe (EU) 2018/1139 prema kojoj ‚komercijalni zračni prijevoz' znači operacija zrakoplova namijenjena za prijevoz putnika, tereta ili pošte uz naplatu ili drugu vrstu naknade.

1.2. **Tehnički događaji**

1. Neuobičajeno jake vibracije (na primjer: ‚drhtanje' krilca ili kormila visine ili propelera).
2. Bilo koja komanda leta ne radi ispravno ili je odspojena.
3. Kvar ili značajno propadanje konstrukcije zrakoplova.
4. Gubitak bilo kojeg dijela konstrukcije ili uređaja zrakoplova tijekom leta.
5. Kvar motora, rotora, propelera, sustava za gorivo ili drugog važnog sustava.
6. Curenje bilo kojeg fluida kojim je prouzročena opasnost od požara ili mogućnost opasnog onečišćenja konstrukcije, sustava ili opreme zrakoplova ili opasnost za osobe u zrakoplovu.

1.3. **Interakcija s uslugama u zračnoj plovidbi i upravljanju zračnim prometom**

1. Interakcija s uslugama u zračnoj plovidbi (na primjer: pružanje pogrešnih usluga, zbunjujuća komunikacija ili odstupanje od odobrenja) kojim se ugrozilo ili moglo ugroziti zrakoplov, osobe u njemu ili bilo koju drugu osobu.
2. Neodobreni ulazak u zračni prostor.

1.4. **Slučajevi nužde i druge kritične situacije**

1. Bilo koji događaj koji dovodi do poziva u slučaju nužde.
2. Požar, eksplozija, dim, otrovni plinovi ili otrovne pare u zrakoplovu.
3. Onesposobljenost pilota da obavlja bilo koji zadatak.

1.5. **Vanjski okoliš i meteorologija**

1. Sudar na zemlji ili u zraku, s drugim zrakoplovom, terenom ili preprekom ([5]).
2. Skori sudar na zemlji ili u zraku, s drugim zrakoplovom, terenom ili preprekom ([6]) koji zahtijeva manevriranje u slučaju nužde kako bi se izbjegao sudar.
3. Sudar zrakoplova s divljim životinjama uključujući i sudar s pticama koji je prouzročio oštećenje na zrakoplovu ili gubitak ili neispravnost bilo koje ključne funkcije.
4. Ometanje zrakoplova vatrenim oružjem, pirotehničkim sredstvima za vatromet, zmajem, laserskim osvjetljenjem, jakim svjetlom, laserima, sustavima bespilotnih zrakoplova (UAS) ili na sličan način.
5. Udar munje koji je prouzročio oštećenje na zrakoplovu ili otkazivanje njegovih funkcija.
6. Let kroz područje jakih turbulencija čime su prouzročene ozljede osoba u zrakoplovu ili potreba za pregledom zrakoplova nakon leta.
7. Zaleđivanje uključujući zaleđivanje rasplinjača kojim se ugrozilo ili moglo ugroziti zrakoplov, osobe u njemu ili bilo koju drugu osobu.

1.6. **Sigurnost podataka**

1. Neuobičajeno ponašanje sustava zbog incidenta u vezi sa sigurnošću informacija (primjer: kompromitirane informacije ili podaci, infekcija zlonamjernim softverom, distribuirano uskraćivanje usluge (DDoS)).

1.7. **Događaji koji se odnose na U-space**

1. Probijanje u U-space zračni prostor određen unutar nekontroliranog zračnog prostora bez aktivnog uređaja za elektroničku uočljivost ([7]).
2. Značajna neispravnost, problem s pouzdanošću ili opetovani problem s kvalitetom uređaja ili opreme za elektroničku uočljivost.
3. Bliski susret s bespilotnim zrakoplovima u U-space zračnom prostoru.

([5]) Prepreka uključuje vozilo.
([6]) Prepreka uključuje vozilo.
([7]) Elektronička uočljivost za zrakoplove s posadom u U-space zračnom prostoru u skladu s Provedbenom uredbom Komisije (EU) 2021/666 od 22. travnja 2021. o izmjeni Uredbe (EU) br. 923/2012 u pogledu zahtjeva za zračni promet s posadom u U-space zračnom prostoru (SL L 139, 23.4.2021., str. 187., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2021/666/oj).

2. JEDRILICE (GLIDERS)

Napomena: Ovaj je odjeljak strukturiran na način da su svi bitni događaji povezani s kategorijama aktivnosti tijekom kojih se obično zapažaju, prema iskustvu, kako bi se olakšalo izvješćivanje o tim događajima. Međutim, ovaj se popis ne smije tumačiti u smislu da se događaji ne smiju prijavljivati ako nastanu izvan kategorije aktivnosti s kojima su povezani na popisu.

2.1. **Letačke operacije**

1. Nenamjerni gubitak kontrole.
2. Događaj pri kojem pilot jedrilice nije mogao otpustiti uže vitla ili rudu za aerovuču čime je bio primoran koristiti postupak u slučaju nužde.
3. Bilo koje otpuštanje užeta vitla ili rude za aerovuču ako se otpuštanjem ugrozilo ili moglo ugroziti jedrilicu, osobe u njoj ili bilo koju drugu osobu.
4. U slučaju motorne jedrilice, kvar motora tijekom uzlijetanja.
5. Bilo koji let koji je obavljen jedrilicom koja nije sposobna za zračni promet ili za koju priprema leta nije obavljena u potpunosti, čime se ugrozilo ili moglo ugroziti jedrilicu, osobe u njoj ili bilo koju drugu osobu.

2.2. **Tehnički događaji**

1. Neuobičajeno jake vibracije (na primjer: ‚drhtanje' krilca ili kormila visine ili propelera).
2. Bilo koja komanda leta ne radi ispravno ili je odspojena.
3. Kvar ili značajno propadanje konstrukcije jedrilice.
4. Gubitak bilo kojeg dijela konstrukcije ili uređaja jedrilice tijekom leta.

2.3. **Interakcija s uslugama u zračnoj plovidbi i upravljanju zračnim prometom**

1. Interakcija s uslugama u zračnoj plovidbi (na primjer: pružanje pogrešnih usluga, zbunjujuća komunikacija ili odstupanje od odobrenja) čime se ugrozilo ili moglo ugroziti jedrilicu, osobe u njoj ili bilo koju drugu osobu.
2. Neodobreni ulasci u zračni prostor.

2.4. **Slučajevi nužde i druge kritične situacije**

1. Bilo koji događaj koji dovodi do poziva u slučaju nužde.
2. Sve situacije u kojima nije dostupno sigurno područje za slijetanje.
3. Požar, eksplozija, dim, otrovni plinovi ili otrovne pare u jedrilici.
4. Onesposobljenost pilota da obavlja bilo koji zadatak.

2.5. **Vanjski okoliš i meteorologija**

1. Sudar na zemlji ili u zraku, sa zrakoplovom, terenom ili preprekom ([8]).
2. Skori sudar na zemlji ili u zraku, sa zrakoplovom, terenom ili preprekom ([9]) koji zahtijeva manevriranje u slučaju nužde kako bi se izbjegao sudar.
3. Ometanje jedrilice vatrenim oružjem, pirotehničkim sredstvima za vatromet, zmajem, laserskim osvjetljenjem, jakim svjetlom, laserima, sustavima bespilotnih zrakoplova (UAS) ili na sličan način.
4. Udar munje koji je prouzročio oštećenje na jedrilici.

2.6. **Događaji koji se odnose na U-space**

1. Probijanje u U-space zračni prostor određen unutar nekontroliranog zračnog prostora bez aktivnog uređaja za elektroničku uočljivost.
2. Značajna neispravnost, problem s pouzdanošću ili opetovani problem s kvalitetom uređaja ili opreme za elektroničku uočljivost.
3. Bliski susret s bespilotnim zrakoplovima u U-space zračnom prostoru.

([8]) Prepreka uključuje vozilo.
([9]) Prepreka uključuje vozilo.

3. ZRAKOPLOVI LAKŠI OD ZRAKA (BALONI I ZRAČNI BRODOVI)

Napomena: Ovaj je odjeljak strukturiran na način da su svi bitni događaji povezani s kategorijama aktivnosti tijekom kojih se obično zapažaju, prema iskustvu, kako bi se olakšalo izvješćivanje o tim događajima. Međutim, ovaj se popis ne smije tumačiti u smislu da se događaji ne smiju prijavljivati ako nastanu izvan kategorije aktivnosti s kojima su povezani na popisu.

3.1. **Letačke operacije**

1. Bilo koji let koji je obavljen zrakoplovom lakšim od zraka koji nije sposoban za zračni promet ili za koji priprema leta nije obavljena u potpunosti, čime se ugrozilo ili moglo ugroziti zrakoplov lakši od zraka, osobe u njemu ili bilo koju drugu osobu.
2. Nenamjerno trajno gašenje plamena.

3.2. **Tehnički događaji**

1. Otkazivanje bilo kojeg od sljedećih dijelova ili upravljačkih naprava: potopna cijev na spremniku plina, kolotur ovijen užetom kojim se kontrolira opna, uže za upravljanje, uže za privez, curenje brtve ventila na plameniku na spremniku plina, karabiner, oštećenje na dovodu plina, uzgonskom plinskom ventilu, opni ili balonetu, ventilatoru, ventilu za tlačno rasterećenje (balon punjen plinom), vitlu (privezani baloni punjeni plinom).
2. Značajno istjecanje ili gubitak uzgonskog plina (na primjer: poroznost, nemogućnost zatvaranja ventila za uzgonski plin).

3.3. **Interakcija s uslugama u zračnoj plovidbi i upravljanju zračnim prometom**

1. Interakcija s uslugama u zračnoj plovidbi (na primjer: pružanje pogrešnih usluga, zbunjujuća komunikacija ili odstupanje od odobrenja) čime se ugrozilo ili moglo ugroziti zrakoplov lakši od zraka, osobe u njemu ili bilo koju drugu osobu.
2. Neodobreni ulazak u zračni prostor.

3.4. **Slučajevi nužde i druge kritične situacije**

1. Bilo koji događaj koji dovodi do poziva u slučaju nužde.
2. Požar, eksplozija, dim ili otrovne pare u zrakoplovu lakšem od zraka (iznad uobičajenog rada plamenika).
3. Osobe u zrakoplovu lakšem od zraka izbačene iz košare ili gondole.
4. Onesposobljenost pilota da obavlja bilo koji zadatak.
5. Nenamjerno podizanje ili vuča zemaljske posade, što dovodi do smrtnog slučaja ili ozljede osobe.

3.5. **Vanjski okoliš i meteorologija**

1. Sudar ili skori sudar na zemlji ili u zraku, sa zrakoplovom, terenom ili preprekom ([10]) čime se ugrozilo ili moglo ugroziti zrakoplov lakši od zraka, osobe u njemu ili bilo koju drugu osobu.
2. Ometanje zrakoplova lakšeg od zraka vatrenim oružjem, pirotehničkim sredstvima za vatromet, zmajem, laserskim osvjetljenjem, jakim svjetlom, laserima, sustavima bespilotnih zrakoplova (UAS) ili na sličan način.
3. Neočekivan nailazak na nepovoljne vremenske uvjete čime se ugrozilo ili moglo ugroziti zrakoplov lakši od zraka, osobe u njemu ili bilo koju drugu osobu.

3.6. **Događaji koji se odnose na U-space**

1. Probijanje u U-space zračni prostor određen unutar nekontroliranog zračnog prostora bez aktivnog uređaja za elektroničku uočljivost.
2. Značajna neispravnost, problem s pouzdanošću ili opetovani problem s kvalitetom uređaja ili opreme za elektroničku uočljivost.
3. Bliski susret s bespilotnim zrakoplovima u U-space zračnom prostoru.”

([10]) Prepreka uključuje vozilo.

PRILOG VI.

„PRILOG VI.

Događaji u vezi s radom sustava bespilotnog zrakoplova (UAS)

Napomena 1.: Ovaj je Prilog strukturiran na način da su svi bitni događaji povezani s kategorijama aktivnosti tijekom kojih se obično zapažaju, prema iskustvu, kako bi se olakšalo izvješćivanje o tim događajima. Međutim, ovaj se popis ne smije tumačiti u smislu da se događaji ne smiju prijavljivati ako nastanu izvan kategorije aktivnosti s kojima su povezani na popisu.

Napomena 2.: Ovaj Prilog sadržava događaje i druge informacije povezane sa sigurnošću o kojima se izvješćuje u okviru operacija UAS-ova za koje se zahtijeva certifikat ili izjava o projektiranju u skladu s člankom 56. stavcima 1. i 5. Uredbe (EU) 2018/1139.

Napomena 3.: O događajima u U-space okruženju navedenima u točki 6. izvješćuju piloti koji upravljaju na daljinu i operatori UAS-ova pri obavljanju svojih operacija u U-space zračnom prostoru.

1. LETAČKE OPERACIJE

1.1. **Planiranje leta i priprema UAS-ova**

1. Planirani operativni volumen operacija UAS-ova premašuje ograničenja opisana u izdanim odobrenjima ili povlasticama iz certifikata operator lakih UAS-ova (LUC).
2. Neprimjereno planiranje operacija UAS-a i povezanih mjera ublažavanja, što može ili je moglo ugroziti bilo koji zrakoplov ili drugu osobu (primjer: postupci za izvanredne i hitne situacije, operativni volumen, zahtjev za djelotvornost taktičkog ublažavanja (TMPR) ([1])).
3. Korištenje netočnih podataka ili pogrešni unosi u UAS ili opremu koja se koristi za navigaciju, ili izračun performansi koji su doveli do neispravnosti ili kvara kojima se ugrozilo ili moglo ugroziti bilo koji zrakoplov ili osobu.
4. Konfiguracija UAS-a koja se razlikuje od uputa koje je definirao ili odobrio proizvođač ili nadležno tijelo (primjer: korisni teret, konfiguracija softvera itd.), kojom se ugrozilo ili moglo ugroziti bespilotni zrakoplov ili bilo koji drugi zrakoplov ili osobu.
5. Prijevoz ili pokušaj prijevoza opasnog tereta nesukladno s primjenjivim propisima, uključujući neispravno etiketiranje, pakiranje i rukovanje opasnim teretom.
6. Neodgovarajući, neprikladan ili degradiran izvor energije (uključujući gorivo).
7. Nepostojeći, neodgovarajući ili neadekvatni postupak odleđivanja/zaštite protiv zaleđivanja zrakoplova.

1.2. **Polijetanje i slijetanje – operacije od/do aerodroma ili vertiportova**

1. Neodobreni upad na uzletno-sletnu stazu, neodobreni upad u područje završnog prilaza i uzlijetanja (FATO).
2. Izlijetanje s uzletno-sletne staze.
3. Svako prekinuto uzlijetanje.
4. Stvarno uzlijetanje ili pokušaj uzlijetanja, prilaženje ili slijetanje s nepravilno podešenom konfiguracijom.
5. Udar repom, elisom, vrhom krila ili gondolom tijekom uzlijetanja ili slijetanja.
6. Događaji povezani s jakim strujanjem uzrokovanim udarnim valom plinova kod mlaznog motora ili rotorom ili propelerom čime se ugrozilo ili moglo ugroziti bilo koji zrakoplov ili osobu.
7. Tvrdo, kratko i dugo slijetanje.
8. Oštećenje zbog udara stranog tijela/krhotina stranog tijela (FOD) ili loši površinski uvjeti na površini za polijetanje i slijetanje.

([1]) TMPR su mjere koje se primjenjuju u procjenama rizika od dronova radi sprečavanja sudara u zraku tako što rješavaju rezidualni rizik u letu.

1.3. **Polijetanje i slijetanje – operacije izvan aerodroma ili vertiportova**

1. Polijetanje, slijetanje izvan predviđenog područja za slijetanje.

2. Neodgovarajuće mjere sigurnosti i zaštite na površini tla koje su ugrozile ili mogle ugroziti bilo koju osobu.

1.4. **Sve faze leta**

1. Gubitak kontrole nad operacijom.

2. Dulji gubitak vizualne referentne točke za operacije u kojima se održava vizualni kontakt sa zrakoplovom (VLOS) (na primjer: zbog nepovoljnih meteoroloških uvjeta ili prepreka).

3. Gubitak svijesti o situaciji (uključujući: svijest o okruženju, načinu rada i sustavu, prekomjerno radno opterećenje, prostornu dezorijentiranost, vremenski okvir i neprimjerenu interakciju s opremom za daljinsko upravljanje bespilotnim zrakoplovom (jedinica za upravljanje i praćenje (CMU) ([2])).

4. Nepravilno gospodarenje gorivom ili energijom (na primjer: kritično niska količina goriva/energije ili količina goriva/energije na odredištu manja od potrebne konačne rezerve goriva/energije).

5. Nemogućnost postizanja ili nepostizanje potrebnih performansi zrakoplova očekivanih u uobičajenim uvjetima tijekom uzlijetanja, penjanja ili slijetanja.

6. Prekoračenje ograničenja zrakoplova koja je definirao proizvođač.

7. Operacije s nepravilno podešenim visinomjerom.

8. Pogrešno tumačenje automatiziranog načina rada UAS-a ili bilo koje informacije iz jedinice za upravljanje i praćenje dostavljene udaljenoj posadi kojima se ugrozilo ili moglo ugroziti bilo koji zrakoplov ili osobu.

9. Nemogućnost emitiranja daljinske identifikacije ili identifikacije zrakoplova.

10. Nenamjerno oslobađanje tereta ili druge opreme koja se nosi izvana.

11. Odstupanja od odobrenog operativnog volumena koja premašuju ograničenja opisana u izdanim odobrenjima za rad ili povlasticama iz certifikata operatora lakog UAS-a ili odobrenog plana leta UAS-a, uključujući, ali ne ograničavajući se na:

   (a) neodobrenu operaciju UAS-a iznad mnoštva ljudi.

   (b) neodobreni ulazak u zračni prostor.

   (c) povrede geografskih zona ako operacije UAS-ova nisu dopuštene ili ako nije dobiveno potrebno odobrenje za let.

1.5. **Drugi događaji povezani s operacijama UAS-ova s osobama u zrakoplovu**

1. Fizički stres, onesposobljenost posade čime se ugrozio ili se moglo ugroziti bespilotni zrakoplov ili bilo koji drugi zrakoplov ili osobu.

2. Onečišćen zrak u putničkom odjeljku kojim su se ugrozile ili mogle ugroziti osobe u zrakoplovu ili bilo koja druga osoba.

3. Teškoće u kontroliranju alkoholiziranih ili nasilnih putnika te putnika neprihvatljivog ponašanja.

4. Otkrivanje slijepog putnika.

2. TEHNIČKI DOGAĐAJI

2.1. **Struktura i sustavi**

1. Gubitak bilo kojeg dijela bespilotnog zrakoplova tijekom leta.

2. Curenje bilo kojeg fluida kojim je prouzročena opasnost od požara ili mogućnost opasnog onečišćenja sustava bespilotnog zrakoplova ili kojim se ugrozilo ili moglo ugroziti bespilotni zrakoplov, osobe u njemu ili bilo koju drugu osobu.

3. Neispravan ili neuobičajen rad komandi leta.

([2]) U skladu s člankom 3. točkom 38. Delegirane Uredbe (EU) 2019/945 ‚jedinica za upravljanje i praćenje' ili ‚CMU' znači oprema za daljinsko upravljanje bespilotnim zrakoplovima i njihovo praćenje kako je definirana u članku 3. točki 32. Uredbe (EU) 2018/1139.

4. Neispravnost, gubitak ili znatno pogoršanje veze za upravljanje i kontrolu, uključujući kvarove koji utječu na njezinu dostupnost, učinak, kontinuitet, cjelovitost ili sigurnost, kojima se ugrozilo ili moglo ugroziti bilo koji zrakoplov ili osobu.

5. Neispravnost sustava za izbjegavanje sudara.

6. Neispravnost automatskog sustava za izvanredne ili hitne situacije ili sustava za sprečavanje izlaska bespilotnog zrakoplova iz operativnog volumena (primjer: povratak na polazište, automatsko slijetanje, prostorna kontrola, sustav za prekid leta).

7. Svaki drugi kvar, gubitak, neispravnost, oštećenje bespilotnog zrakoplova ili njegovih sustava čime se ugrozilo ili moglo ugroziti bilo koji drugi zrakoplov ili osobu.

8. Svaki drugi kvar, gubitak, neispravnost, oštećenje jedinice za upravljanje i praćenje čime se ugrozio ili se mogao ugroziti bespilotni zrakoplov ili bilo koji drugi zrakoplov ili osoba.

2.2. **Pogonski sustavi (uključujući motore, propelere i sustave rotora) i pomoćne pogonske jedinice (APU)**

1. Prekid izgaranja, gašenje bilo kojeg motora tijekom leta ili gubitak jedinica za uzgon i potisak ili gubitak APU-a kad je neophodan.

2. Prekoračenje ograničenja rada motora, uključujući prevelik broj okretaja ili nemogućnost upravljanja brojem okretaja bilo kojeg brzorotirajućeg sastavnog dijela (na primjer: APU, zračni pokretač, sustav hlađenja, motor zračne turbine, propeler ili rotor).

3. Kvar ili neispravan rad bilo kojeg dijela motora, jedinica za uzgon i potisak, APU-a ili prijenosa koji za posljedicu ima jedno ili više od sljedećeg:

   (a) sustav obrnutog potiska ne odaziva se na komande;

   (b) nemogućnost upravljanja snagom, potiskom ili brojem okretaja motora (o/min);

   (c) gubitak/otpadanje sastavnih dijelova/krhotine.

3. INTERAKCIJA S UPRAVLJANJEM ZRAČNIM PROMETOM I USLUGAMA U ZRAČNOJ PLOVIDBI

1. Opasno odobrenje ili upute kontrole zračnog prometa (ATC).

2. Dulji gubitak komunikacije s jedinicom službe zračnog prometa (ATS).

3. Suprotne upute od različitih ATS jedinica koje bi moglo rezultirati gubitkom separacije između zrakoplova.

4. Pogrešno tumačenje radijske komunikacije kojim se ugrozilo ili moglo ugroziti bespilotni zrakoplov ili bilo koji drugi zrakoplov ili osobu.

5. Namjerno odstupanje od ATC upute kojim se ugrozilo ili moglo ugroziti bespilotni zrakoplov ili bilo koji drugi zrakoplov ili osobu.

6. Nedopušteno odstupanje od visine ili razine leta.

4. SLUČAJEVI NUŽDE I DRUGE KRITIČNE SITUACIJE

1. Sudar ili skori sudar na zemlji ili u zraku s drugim zrakoplovom, terenom ili preprekom.

2. Svako manevriranje UAS-a u slučaju nužde radi sprečavanja sudara na zemlji ili u zraku s drugim zrakoplovom, terenom ili preprekom.

3. Događaj koji dovodi do proglašenja slučaja nužde.

4. Aktivacija postupka u slučaju nužde za prekid leta.

5. Neprimjenjivanje ispravnih postupaka za izvanredne situacije ili slučaj nužde.

6. Sve vrste sagorijevanja, topljenja, dima, pare, iskrenja, pregrijavanja, požara ili eksplozije na UAS-u.

7. Sve vrste sagorijevanja, topljenja, dima, pare, iskrenja, pregrijavanja, požara ili eksplozije na CMU-u.

8. Onesposobljenost udaljene posade koja kontrolira CMU čime se ugrozilo ili se moglo ugroziti bilo koji zrakoplov ili osobu.

5. VANJSKI OKOLIŠ I METEOROLOGIJA

1. Sudar ili skori sudar na zemlji ili u zraku s drugim zrakoplovom, terenom ili preprekom.
2. Sustav za izbjegavanje sudara u zraku s indikacijom obveznog vertikalnog razdvajanja (ACAS RA).
3. Aktiviranje sustava za upozorenje na blizinu tla kao što je GPWS /TAWS.
4. Sudar zrakoplova s divljim životinjama uključujući i sudar s pticama koji je ugrozio bespilotni zrakoplov.
5. Oštećenje/krhotina udarom stranog tijela (FOD).
6. Neočekivan nailazak na loše uvjete površine uzletno-sletne staze.
7. Let kroz vrtložnu brazdu kojim se ugrozilo ili se moglo ugroziti zrakoplov ili osobu.
8. Ometanje bespilotnog zrakoplova vatrenim oružjem, pirotehničkim sredstvima za vatromet, zmajem, laserskim osvjetljenjem, jakim svjetlom, laserima, sustavima bespilotnih zrakoplova (UAS), sustavima za obranu od UAS-ova ili na sličan način.
9. Sve teške vremenske neprilike koje su prouzročile oštećenje na zrakoplovu, poteškoće u upravljanju ili gubitak ili neispravnost bilo kojeg zrakoplovnog sustava (na primjer: udar groma, jaka turbulencija, smicanje vjetra, uvjeti zaleđivanja, vulkanski pepeo itd.).

6. DOGAĐAJI KOJI SE ODNOSE NA U-SPACE

1. Operacije UAS-ova unutar U-space zračnog prostora koje nisu u skladu s primjenjivim operativnim uvjetima i ograničenjima zračnog prostora ili koje se izvode sustavom bespilotnih zrakoplova koji nije u skladu sa zahtjevima za sposobnosti i performanse UAS-ova.
2. Nepostojeće, netočne, odgođene ili zavaravajuće informacije, upute ili usluge pružatelja U-space usluga (USSP), koje su ugrozile ili su mogle ugroziti bespilotni zrakoplov ili bilo koji drugi zrakoplov ili osobu.
3. Nepoštovanje odobrenja za let (na primjer: nepostojanje odobrenja leta, neaktiviranje odobrenja leta, prostorna ili vremenska odstupanja od odobrenja leta).
4. Neovlašteni izlazak iz U-space zračnog prostora.
5. Nepravilna upotreba U-space usluga koja dovodi do gubitka svijesti o situaciji.
6. Nemogućnost provedbe postupka dinamičke rekonfiguracije zračnog prostora (DAR).
7. Nedovoljan razmak između bespilotnog zrakoplova i bilo kojeg zrakoplova s posadom.
8. Susret sa zrakoplovom s posadom u aktivnom U-space zračnom prostoru određenom unutar kontroliranog zračnog prostora.
9. Susret s neuočljivim zrakoplovom s posadom u U-space zračnom prostoru određenom unutar nekontroliranog zračnog prostora.
10. Susret s nekooperativnim bespilotnim zrakoplovom u U-space zračnom prostoru.

7. OSTALI DOGAĐAJI

1. Svaki događaj kad je ljudski faktor, uključujući umor i neodgovarajuće osposobljavanje/kvalifikacije osoblja operatera i komunikaciju među posadama, izravno pridonio ili mogao pridonijeti nesreći ili ozbiljnoj nezgodi.

8. SIGURNOST INFORMACIJA

1. Neuobičajeno ponašanje sustava zbog incidenta u vezi sa sigurnošću informacija (primjer: kompromitirane informacije ili podaci, infekcija zlonamjernim softverom, distribuirano uskraćivanje usluge (DDoS)).”